

اڳام دان سياست

انتوق منجادي فرهاين ڪند مريڪ يڄ مئندڄ اڳام اسلام ايت هان انتوق عبادة سمات ۲ بوڪن دواجبڪن انتوق دتڳڪن مڪ دباوه اين ڪامي سيارڪن اوچافن سودارا محمد ناصر ڪنوا عموم مشومي، يڳداوچڳڪن بليو فد بولن فيبروازي تاهون 1950 دهولو. باڳي سسٽورڄ اسلام ڪنان تيدق دافة ملفسڪن ديرين درفد فوليتيڪ. ”باڳي سسٽورڄ اسلام تيدق دافة ملفسڪن ديرين درفد منڳڪن مشارڪم ٽڪارا دان ڪمرديڪان.“

اولهڪران ايت باڳي ڪيت سباڳي مسلم، ڪيت تيدق دافة ملفسڪن ديرين دري فوليتيڪ. دان سباڳي اورڄ برفوليتيڪ، ڪيت تادافة ملفسڪن ديرين دري ايدبولوڄي ڪيت، يعني ايدبولوڄي اسلام. باڳي ڪيت، منڳڪن اسلام ايت تادافة دلفسڪن دري منڳڪن مشارڪم، منڳڪن ٽڪارام، منڳڪن ڪمرديڪان.

اسلام دان فنجاهن اداله برنتاشن، ساتو فرنتاشن يڄ تادافة فرسسواين ددالمن.

دغن سنديرين سٽورڄ مسلم، سٽورڄ يڄ برايدبولوڄي اسلام، تادافة منريما فنجاهن اف فون جوا ماچمن. مفرجواڳن ڪمرديڪان باڳي ڪيت، بوڪن سمات ۲ ددوروڄ اوله فراسان ڪبشآن، اڪنتتافي، فد حقيقتن، اداله ڪران ڪواچيڳن يڄ تادافة دايلقڪن اوله تيف ۲ مسلم يڄ مڪلف.

مڪ بوليھله دڳھمڪن بهوا ددالم سڄاره ٽڪري اندونيسيام، دالم مننتڄ فنجاهن، قوم مسلمين دري قرون ڪقرون، تمڳيل ڪهدافن دغن سماڄة فڳربانن يڳبريالالا ۲. فمبرونتقڪن ائام بونجول، ديفونڪورو دانلاءين ۲ فنديڪر مسلمين اندونيسيام منجادي. فونچا دوروڄن سماڄة بقسا ڪيت، دان ڪتورنن سلنجوتن.

بوڪن ڪيت هندق بربشڪ دغن جاس ۲ مريڪ، يڄ له دهولو درفد ڪيت ايت. مريڪ تله ليواة دان تاهمئتيق بواهن دري اف يڄدفربواة دان دفرجواڳن.

ڪر فڪالي اورڄ برتانه، ڪنافڪه اڳام دباوا ۲ ڪدالم فوليتيڪ؟ ائو سباليڪن، ڪنافڪه فوليتيڪ دباوا ۲ ڪدالم اڳام؟ دان ڪرف جوڪ تيمبول فرٽپان ۲ بڪيمانڪه دافة ساتو فارتي فوليتيڪ دداسرڪن ڪند اڳام، سفرت حالن دغن فارتي فوليتيڪ اسلام ”مشومي“ امڳمان.

فرٽپان اين تيمبول اوله سبب ڪر فڪالي اورڄ نمناڪن بهوا يڳدناڪن اڳام ايت، هپاله سمات ۲ ساتو سيستم فرعبادتن انتارا مخلوق دغن توهن يڳمها ڪواس. تعريف ائو ديفينييسي اين مونڪين تڳة باڳي برماچم ۲ اڳام، اڪنتتافي تيدق تڳة باڳي اڳام يڳبرنام اسلام ايت، يڄ حقيقتن پات اد له درفد ايت.

ڪالو ڪيت مينيجم فرڪٽان سٽورڄ اورينتاليسه، ايڄ. ايه. ار. ڪيب مڪ ڪيت دافة سيمڳولڪن دالم ساتو ڪلمة.

”اسلام ايت اداله له دري سيستم فرعبادتن اي اداله ساتو ڪبودايان يڄ لڳڪف سمفرن.“

مائه له دري ايت، اسلام اداله ساتو فلسفه هيدوفم، ساتو ايدبولوڄي، ساتو سيستم فري ڪهيدوفن، انتوق ڪمناڳن مائسي سڪارڄ دان داخرة ننتي.

ايدبولوڄي اين منجادي فدومن باڳي ڪيت سباڳي مسلم، دان بواة اين ڪيت هيدوف دان بواة اين ڪيت مڳي.

کیت کموکان ایت سبکي فرايغان، بهوا دمان سي له فرلو ديپلام دمان سي تريندس هاروس دلفسکن دري تکانن دان کناکوتن، مک کولفن اسلام تمفيل کموک ممبلا حق کبنارن اکمان، ايدولوجين دان حرام باکين برفلوق تاشن.

کيت تاهندق برمکه دغن فربوانن اورغ ۲ کيت يقتله دهولو دري کيت. تنافي ريبولوسي ملتوس دتانهابر کيت سمنجق امغه تاهون يفلالوم چوکف مبري اوکوران باکي کيت، دان اومه اسلام سکلرغ اين تله برحاصل بموقتیکن، بهوا روح اسلامن ايت تيدقله ماتي. بهکن اي اکن مروفاکن فونجا يغ تاكونجوغ کريغ، فندوروغ يغ مها هيبه دالم فرجواشن مننتغ فنجاجهن. سجاره منجادي سقسي بهوا اومه اسلام اندونيسيا، تيدقله ترکبلاکغ دري سوداران کولفن لايين. اي باهو مباحوم برقربان دان برجهاد دالم برباکي ۲ لافشن دغن توجوان يغ ساتو.

«مفسکن نگارا دري فنجاجهن لاهير دان باطن، منکقن دان مقيسي کدولانن انس سلوره کفولوان تانهابر.»

مشومي دالم فرکولقن يشرکلورا ايت اداله سالوران دري کواجيفن برة باکي اومه اسلام اندونيسيا دلافشن فوليتيک.

دالم فرسيمغ سيورن برماچم ۲ ايران يقادم کيت برسديا منچاري داسر فرسمان دالم حال يغ دافه دجالکن برسام ۲ برداسر انس داسر «کلمه سواء بينا وبينکم» (کلمه يغ عادل دانارا کاسي دان کامو). (ق. آل عمران 64).

تيدق اد فائدهن باکي کيت مغبابکن داسر دغن راس کوسر دان کسل، انبيل برجهاد دغن فرلاوانن فهم اتو ايدولوجي. مک دغن کفلا يغ ديشين دان جيوا بسر، سورغ مسلم سنيف ماب هاروسله فندي منمفتکن ديرين فد فرديريز، يغ ترانتو مضميل سبکف. «برجواغله کامو انس تمغه دان داسر کيقيننمو، سسکوهن اکو فون اداله سورغ فجاوغ فول» (ارتي ق. سورة الانعام 135).

ددالم فد ايت کيت مفاکريسکن جان دالم مشارکه کيت دغن تنغ تنافي تکس دان تمغه، سسواي دغن خطه رسول الله (ص) دالم مبابوا توکسن.

«کناکنله! اينله جالکوا! اکو اجق کفد جان الله دغن بوقتي ۲، اکو دان ففیکوه ۲ کو. مها سوچي توهن، دان اکو بوکنله ترماسوق اورغ ۲ يغ ميفوتوکن توهن.» (ارتي ق. سورة يوسف 108).

عالم وايتا

سمبوغن دري موک 26

تله کامو يقينکن سوات مصيبة دالم ففراغن يغ دهشة هيبه. کامو براد دانتارا دوا هيدوف تروس برقتي، ماتي مبابوا انتوغ دان ارتي.

ماجوله مريک کيمدان فرغ، منمفوه بهيا يغ مريک کتهوي دري مولان. دغن بکاکان مغمباراله روح مريک کمالم يغ بقاء دغن تيگد يغ بوله مريک مپرهکن جيوا دمي کليمه الله دان کسوچين اکام. گوکرله مريک دميدان ايت.

خير دسفیکن کفد اييوش. خنساء منريسا دغن تنغ، دان برکات، دد فوجين ۲ باکي الله يغ مملياکن اکو کران گوکرن مريک. کو هارفکن درفد توهنکو هندقن دافه مغمفولمکن اکو دان مريک تمغه يغ دانکرهکنن.

دمکيله سرب سديکيه معنای الخنساء، سورغ فيعير وايتا يغ برلادوغ اير مات کران منکوغ دوک نستاف انس کماتين سوداران ۲ دان انقن ۲. سورغ ايسو يغ برجيرو فرجواغن، يغ فاتوه دچنتوهي.